

Lösning till Höstkryss 2015

1	I	2	D	3	E	4	A	5	L	6	I	7	S	8	T	9	E	10	R	11	N	12	A
13	N	I	P	P	E	R	T	I	P	P	O	R											
14	B	L	A	N	K			15	I	N	I			16	B	I							
17	R	L		I				18	B	R	A	S	19	S	E	S							
20	O	K	21	T	O	B	E	R				22	K	O	L	T							
23	T	R	O	R				24	T	A	25	K	A			26	P	O					
27	T	O	N			28	L	Y	R	A				29	A	R	K						
30	S	N	E	S	A	D					L					31	B	I	R				
32	T	O	R			33	G	E	L	M	34	A	S	S	A								
35	J	R			36	T	Å	L			37	A	S	I	A	T							
38	U	N	39	D	E	R	S	40	Ö	K	A	N	D	E									
41	V	A	R	G	D	E	B	A	T	T	E	N											

Vinnare:

**Maj Risberg
Bogen**

och

**Ingela Håkansson
Rexed**

GRATTIS!
PENNINGLOTTEN
KOMMER PÅ POSTEN!

GUNNARSKOGS PIZZERIA

öppet alla dagar

Må – To 12.00-22.00

Fre – Sön 12.00-23.00

Ring för beställning
0570-351 00

Älgstråket 29, 670 35 GUNNARSKOG
VÄLKOMNA!

Mike med familj.

LE DÄCK & MOTOR

MOSSEBERG ARVIKA

Tel: 0570-31101

Bil-reparationer, service, däck,
fälgar, hjulinställning, datafelsökn.
däckhotell, rostlagning mm.

M E C A

Mån-Fre 08:00 - 16:30
Välkomna in! Lasse o Emil

www.lemotor.se

Räxed Fiber

I de senaste fyra nr. av Gûnnerskenytt har vi följt arbetet i Räxed Fiberförening, från bildandemötet 5 nov. -14 fram till höstnummret -15, där man kan läsa om att bidragsansökan är inlämnad. Arbetet med planering och projektering fortgår. Nu vet vi att besked i bidragsansökan kommer i feb. -16 enligt den plan som ligger.

RÄXED FIBERFÖRENING kommer att ge ett 70-tal hushåll tillgång till bredband genom fiber varav ett 20-tal också är arbetsställen. Till våren kommer arbetet att fortsätta med upphandling av arbete och material. När upphandlingen är genomförd kan vi mer exakt räkna fram ett anslutningspris och vi kommer då att gå ut med anslutningsavtal till medlemmarna. År 2016 planerar också Ellevio att gräva ner elkabeln sträckan Tobol-Gröttvål samt delar av Backsjöbotten. Vi kommer då se till och få samförslagd med tomrör för fiber på dessa sträckor. Hur är då läget i övriga områden i Gunnarskog. SALBEFIBER betjänar området; Gravås, Bjälverud, Brättne, Kattersrud, Sälboda, Sätered, Tollersrud och Kollerud. Där rapporterar ordf. Jan Fredriksson att området som omfattar ca. 170 fastigheter totalt, fortfarande tar emot de som än ej blivit medlemmar. Han uppmanar de inom området som än ej gått med, att passa på innan tåget går! Mycket inom området är samförslagt med kommunen och Fortum, desutom kommer ytterligare samförläggning att utföras till sommaren. Jan nämner också med eftertryck att de som inte hakar på nu, kommer inte få del av de bidragspengar som ansökts om utan får stå för hela kostnaden själva.

RACKEN FIBERFÖRENING täcker också in en

del av Gunnarskog. Av de dryga 200 fastigheter som berörs inom Racken fiberområde finns ett 60-tal i Gunnarskog. Ordf. Anders Johansson rapporterar att stödansökan ligger hos länsstyrelsen för besked i feb., projekteringen utförd och att de står färdiga enligt plan för att komma igång med arbetet till sommaren -16. ÅRBOTTEN FIBERFÖRENING, som delar Ingersbyn med Racken fiberförening omfattar också Byn, Årbotten och Gårdsås. Ordf. Per-Olov Ålander rapporterar följande; Ansökan om stöd ligger inne hos länsstyrelsen. Upphandling av arbete och materiel sköts gemensamt med många andra föreningar i kommunen, däribland också Racken och Salbes fiberföreningar och där anbuden öppnas 15 jan. enligt plan. Årbotten fiber ligger väl framme och arbetet som kommer att betjäna de ca. 145 medlemmarna kommer troligen påbörjas sommaren -16. GUNNARSKOGSBYGDENS FIBERFÖRENING som är området norr om Stommen omfattar området från Stommen norrut upp till Bergatorp fram till tuben, norrut till Mangskogsvägen i Treskog och tillbaka över Lövnäs ner mot Årbottens fiberområde. Ordf. Bengt Johansson rapporterar att arbetet har stått och stampat eftersom det har varit svårt att få till möte med kommunen om hur det blir med tätorten Stommen. Grovprojekteringen kommer att skötas i egen regi med hjälp av Jonas Lilja Gräv, men närmast väntar de på hur problemet med Stommen skall lösas.

Bo Ericsson

BERGVÄRME.
SÅ AVANCERAT ATT
DET ÄR ENKELT.

Låt oss presentera den nya generationen bergvärmepumpar som kan spara upp till 80% av dina energikostnader.

GOODMANS RÖRSERVICE
tel 076-8313054
Utför allt inom VVS-branchen

Allt från grund till tak

***Mangskogs Bygg och
markprodukter AB***

Tfn: 0570-910 11

Järvenskolan årskurs 9 på resa till Stockholm

Vi åkte med tåget 07:30 och vi var framme i Stockholm klockan 11:00. Sen gick vi till båten Af Chapman. Tidigare seglade den mellan England och Australien men nu ligger den vid kajen och är ett mysigt vandrarhem. Vi fick våra nycklar och la ner våra saker i våra hytter. Sen gick vi och åt på den allra första McDonald's-restaurangen som öppnades i Sverige. Hamburgarna var goda!

Efter vi hade ätit gick vi bort till Medeltidsmuseet som ligger vid slottet. Vi skulle dit och titta eftersom vi ska jobba med medeltiden i skolan. När vi kom dit såg vi Peter "Foppa" Forsberg utanför och vi fick ta foton av honom. Det tyckte vi var jättehäftigt! Inne på Medeltidsmuseet såg vi bland annat en bit av den gamla stadsmuren som fanns bevarad. Det fanns också saker som man grävt fram när man byggde om Slussen, till exempel skor och leksaker.

Vi gick till Riksdagshuset och fick en guidad visning runt där inne. Guiden berättade om hur regeringen och riksdagen fungerar och vi lärde oss mycket som vi inte visste förut, till exempel hur det går till när ett förslag presenteras av en riksdagsledamot. Efter det så hade vi lite fri tid och kunde gå runt i affärer och titta oss omkring. Några av killarna träffade Carola på en gata och hon var mycket trevlig och frågade en massa saker. Det blev några fina foton och ett roligt minne från resan!

Vi gick tillbaka till båten och bäddade i ordning sängarna. Sen spelade vi kort och satt och pratade. Det skulle vara tyst 22:00 och vi somnade gott.

Vi vaknade nästa dag och åt frukost kl 8:00. Efter frukosten åkte vi färja över till Vasamuseet. Där såg vi det stora Vasaskeppet och saker som fanns ombord, till exempel kanoner och alla saker som folk hade haft med sig på resan. Sen gick vi till Nordiska museet som låg en bit bort. Där fanns Gustav Vasa som en jättestor staty och många saker som visade hur folk klädde sig och hade det hemma under olika tider.

Regalskeppet Wasa

Vi åt en sen lunch på restaurang Drottninghof. Det var jättegod mat och det var en fin restaurang, fast inte så värt dyrt.

Efter det hade vi fri tid, då gick vi runt i lite affärer. Sen åkte vi buss till tågstation. Alla var jättetrötta men på hemresan hade vi roligt ändå, skojade och skrattade mycket. Vi var hemma i Arvika igen strax före elva på kvällen.

Resan till Stockholm var rolig och härlig och vi lärde oss mycket. En så'n här resa är också bra för gemenskapen i klassen, nu inför vårt sista läsår på Järvenskolan.

Tack för bidraget vi fick från Gunnarskogsfonden, det var ett bra tillskott till vår resa.

Text och foto: Järvenskolan årskurs 9

**Skicka in material till Gännerske-nytt!
OBS. Kom ihåg att skriva ert namn!**

Älgjakta i Jarpre 2015

Måndasmôran va dä samling vö Kvarna
åsse va dä start bålikring Mårttjarna
å elve älger skulle skjutes ätter plan
å driverane hôjte imälla fur å gran.

I förste dreve va dä mö älg inne
men ätter dä jä har i minne
stöp bare den tietagga tjurn
å dä va Jan sôm hade den turn.

Ett skôt ifrå ett ljuddämpa gevär
vålle inte kviga nô större besvär
men drivarer va väldit besvära
tå älgusflûger å tåckedära.

Sänna se fortsätte vi å härje
nä vi jage i Golansberge
å da gjorde så Jan te
å sköt en tjur te
men nä tjurn låg der dö
se hade han två tagger för mö.

I Täpphögda vart dä signalskötssalut
å ätter dä se va tjurkvoten slut
å älgkoa feck gå å betänke
hòlls dä blir å väre änke.

Fredrik sköt vesst artan-taggar
se den före detta Löckeraggarn
geck rûnt mä grankvest i nacken
ätter dä att tjurn stöp i backen.

Eva sôm bor på Löcka
släppte ut fyre stöcka
Detta hånne bort i Môrken
å ätteråt va ho att sôm pûrken.

Sten vart vesst tämle gramse
å svor e lang ramse
för bössja å säcken va inte der di skulle
se han feck hämte dôm hemme i full rulle.

Treskedreve va knappt igang
förrän dä let pang, pang, pang
å tre kalver sa di att dä låg
å två kokräk sa di åg
men Urbans ko hade ett horn han inte såg
förrän hen dråse i backen å låg.

Onsdan va dä Lyssedreve sôm gällde
men inte ett enda skôt smällde
för ingen älg kom i passa
fast driverane såg en hel massa

I Tôrpåsen hade Benny den store turn
te å få tette på den granne vite tjurn
å Stefan kom terätta utta stress
fast han inte va utrusta mä GPS

I Gräsjöhaga vart han nock drabba tå stress
för dä påstås att han tappe bort sin GPS
å Bertil såg tå två älger en skömt
om dä inte va nô han drömt

I Hansänga va dä ett kvigförsök
sôm orsake en del ättersök
å Bengt feck skröp i trumpeteten
sôm gjorden sôm röstsleten
å detta gjorde utta nô snack
att hele dreve sprack

Sänna va dä denne Kristoffer
I Store Mösen gjorde han ett offer
nä han tappe sin pratapparat
sôm ä hans bäste kamrat

I Russere stöp dä två djur
dä va en kalv å en tjur
se ättersôm dä va beskreve
får nock Jan hålle te i dreve

Nu va dä bare en älg kvar ätter plan
å fram i november kanske vi ska ta'n
Frädan skulle älgane stöckes i låder
å sänna feck jaktlederane applåder

Gunnar Lidberg

Stort tack alla kunder för topplaceringen!

Vi kom på tredje plats bland Sveriges alla banker i Svenskt Kvalitetsindex undersökning och det är vi väldigt glada för.

Tack för förtroendet, vi lovar att fortsätta jobba hårt för ditt och bygdens bästa.

**GUNNARSKOGS BYGDELAG TILLÖNSKAR
ALLA LÄSARE EN GOD JUL OCH ETT
GOTT NYTT ÅR.**

Notiser

Röda korset

27 september hölls Röda Korsets årliga höstfest på Järperuds Bygdegård. För arrangemanget stod de tre norra avdelningarna i Röda Korsets Gunnarskogkrets: Fredros, Järperud och Treskog. Cirka 70 personer deltog i höstfesten som bjöd på dragning i ett stort lotteri med 5000 lotter, auktion på paket som skänkts till festen och dragning på lotter fästa vid paketen. Man kunde också köpa åror med närproducerade grönsaker, bröd och honung som vinster. Det serverades kaffe med hemlagad fika som man fick skänka vad man ville för.

Allt i allt 19 829 kronor samlades in till Röda Korset, varav 10 000 kronor på lotteriet och resten på själva höstfesten. Björn Mossberg var auktionist och Gunnar Lidberg kontrollant.

Teo och Liss Olsson hjälpte till med att bära ut paket vid paketauktionen. Här är de flankerade av farmor Maja Olsson och auktionisten Björn Mossberg, en av eldsjälarna bakom Röda Kors-auktionen.

Text och foto: Märta-Lisa Magnusson

Nya böcker

11 oktober arrangerade det Gunnarskogs-baserade förlaget *Nordhaget* än en gång boksläpp i Bortans bygdegård. Två författare knutna till förlaget, Marcus Kohlberg och Torsten Nilsson, presenterade och signerade nya böcker vid det välbesökta arrangemanget.

Marcus Kohlberg, som debuterade med diktsamlingen *Snö och ruiner* i fjol, presenterade sin bok nummer två, *Hans Villius röst*, även den en diktsamling.

Torsten Nilsson presenterade boken *Folk och bygd i Gunnarskog*, fler berättelser med minnesbilder från Bortan. Boken knyter an till förra årets debutverk *Min barndoms gröna by* och fortsätter berättelsen om färgstarka karaktärer som Nilsson mött under sitt långa liv i Bortansbyn i norra Gunnarskog.

Marcus Kohlbergs bok bygger också på personliga erfarenheter och iakttagelser men förmedlade i lyrisk form. I förordet skriver Sven Smedberg att "*Marcus Kohlberg ser, hör och reflekterar, och låter oss andra se, höra och reflektera med honom. Marcus Kohlberg är en sträng poet. Sträng och älskansvärd.*"

ÅRETS BÖCKER

Torsten Nilsson: *Folk och bygd i Gunnarskog*

Marcus Kohlberg: *Hans Villius röst*

Nordhaget förlag
www.nordhaget.se

Vi är Mellanskog i Eda o Gunnarskog! – det ska löna sig att vara medlem

Tommy Grenhage
Tel. 010-482 81 92

Bli klok på din skog, ring oss!

Carl-Olof Ingels
Tel. 010-482 81 93

Glöm inte beställa plantor.
Ring oss så berättar vi mer.

MELLANSKOG
Skogsägarna

LedinsGrusAB

ledinsgrus.se 0570-32044 Gunnarskog

Vi utför stora och små krossningar
med ambulerande krossverk samt
utför grusleveranser efter dina
behov.

OLIVLUNDEN
i
Gunnarskog

10-års jubileum!

I höst är det 10 år sedan vi startade
vår verksamhet. Detta kommer vi att
fira med fina erbjudanden. Håll
utkik på vår hemsida och på
facebook.

Gårdsbutiken har inga fasta
öppettider. Ring före besök.

0705-29 79 11

www.olivlundendinstudio.se

Älgjakt och älg tillgång i Gunnarskog

Årets älgjakt började 12 oktober i år och pågår fortfarande i många jaktlag när detta skrivs. De allra flesta jaktlagen är sammanslutna i älgskötselområden, (ÄSO) och avskjutningen regleras enligt en treårsplan. Under 2015 omfattar planen dock endast ett år p.g.a. osäkerhet om älgstammens numerär.

De två hemmanen i sydväst Säterud och Västra Sälboda är de enda som inte är med i något ÄSO utan jagar fortfarande på licens. Tollersruds JVK är medlemmar i Glafsfordens ÄSO. Avskjutning enligt plan 2,2 älgar per tusen ha. De har redan skjutit sin tilldelning.

Södra Gunnarskogs ÄSO omfattar 11.216 ha. Avskjutning enligt plan 3,2 älgar per tusen ha. Mera älg än väntat sågs under jakten. Dock ojämn fördelning. Vissa drev tomma på älg. Fortsätter att jaga kalv.

I Stommens VVO sågs fyra vargar första älgjaksveckan.

Gunnarskogs Mellersta ÄSO omfattar 13 873 ha. Tilldelning 3,5 älgar per tusen ha. En del lag har skjutit fullt enligt tilldelning och en del fortsätter att jaga. Älg tillgång bättre än väntat men en del mindre lag har haft svårt att finna älg. Flera lag väntar sig snö i slutet av november och fortsätter jaga då, framförallt kalvar. Ett antal s.k. trofétjurar (tjurar med 11 taggar eller mera) har fällts. Den största, en artontaggare, fälldes i Järperuds sortens VVO av Fredrik Nyberg. Slaktvikten var också hög.

I Järperud och Tvärud har en vit 19-taggare observerats och även en mindre vit tjur.

Gunnarskogs Norra ÄSO omfattar c:a 16.000 ha. Tilldelning 2,7 älgar per tusen ha. Delvis dålig tillgång på älg, delvis bättre än väntat. Nästan inga kalvar i Bortan men kring Fredros fanns det kalvar. Älgarna var väldigt lättskrämde. Nästan omöjligt för hundarna att få till stånd. En del lag har skjutit fullt.

Andra lag fortsätter att jaga framförallt kalv. Väntar på spårnö. En hund blev dödad av varg i Furuhöjdens VVO. Orsaken till att älgarna blivit så lättskrämde är ganska säkert vargarna.

Bogens ÄSO omfattar c:a 8.000 ha. Tilldelning 2,2 älgar per tusen ha. Hittills har älgjakten där gått mycket sämre än väntat. Trolig orsak: Älgarna är bortjagade av vargen. Vita älgar har observerats under älgjakten av flera jaktlag än de ovan nämnda. De flesta lagen har fredat dessa älgar. De är ju ganska unika och förekommer i stort sett bara i västra Värmland. För turistnäringen är de en stor tillgång liksom för lokalbefolkningen.

Älgstammen har växlat i numerär under tider som gått och var som störst omkring 1980. Då var den dock alldeles för stor och gjorde stor skada i ungskogarna. Sedan dess har den minskat kraftigt dels på grund av hög avskjutning och dels på grund av vargarna.

Från 1960-talet till sekelskiftet var s.k. licensjakt vanligast. Då beviljade länsstyrelsen licens för respektive jaktlag att fälla visst antal älgar. Oftast var det stora markägare och sammanslutningar i form av s.k. jaktvårdsområden som erhöll dessa licenser.

Ännu tidigare t.ex. på 1950-talet jagade de flesta älg under den s.k. allmänna älgjakten. Den brukade pågå under fyra dagar i mitten av oktober. Då var årskalvar fredade, i övrigt sköts i regel det som kom fram i passen. Resultatet blev en massa ensamma kalvar som hade svårt att klara sig över svåra vintrar. En del kalvar fälldes av misstag och renderade skytten böter utdömda av häradsrätten. I regel fick jaktlaget köpa kalven av staten.

Sedan allt fler insett vådan av detta bildades efter hand fler och fler jaktvårdsområden och licensjakt blev allt vanligare. Som följd av detta sparades de flesta kalvförande älgkor och det gjorde att älgstammen ökade, så småningom dock till alltför höga nivåer.

Under ett år på 1950-talet deltog jag som vanligt i älgjakten i Järperud. De två första dagarna fick vi ingen älg. Tredje dagen skadsköts en älgko. Jaktledaren hämtade en man med älghund i Helgeboda och den skadade älgspårades tills den gått ur området. Helgebodabon skjutsades hem av jaktledaren. På hemvägen körde han av vägen och reparationen av bilen kostade flera tusen kronor.

Under torsdagen sköts så en ensam kalv. Den fick vi köpa av staten. Vi var väl ett nittital deltagare i älgjakten så det blev inte många köttslamsor per deltagare. När resultatet av denna älgjakt skulle avnjutas vid köksbordet sa jaktledaren till sin fru: *"De här köttbullarna får vi allt smaka länge på. Så dyra köttbullar har vi aldrig förr ätit. De kostade ju tusen kronor styck"*. Så kunde utfallet av jakten bli på den tiden.

Gunnar Lidberg

Ungdomsaktiviteter

Nygårdsbarnens dag, Bergatorp

11 juli 2015

Barnen på Nygård i Bergatorp anordnade för 2:a året i rad ett sommarcafé och lottförsäljning för inbjudna grannar. Till kaffet bjöds det på hembakat bröd och lotteriet hade delvis egentillverkade vinster.

I år gick intäkterna på 1 415 kronor oavkortat till Viktoriafonden som ger stöd och hjälp bla till utsatta barn. Viktor och Lovisa skötte caféet och Alfred och Linnéa hade gjort alla förberedelser till lotteriet och lottförsäljningen från ”kiosken” gick utan problem med två rediga barn vid rodret.

Vi vill tacka för generösa bidrag och stort tack till alla som kom och köpte lotter och tog en fikapaus i Viktor och Lovisas café. Det blev ett roligt och soligt minne av sommaren 2015.

Hälsning från de små arrangörerna
Alfred, Linnéa, Viktor och Lovisa

Initiativtagarna Viktor och Lovisa

Här serveras kaffe och läsk

ICA
—nära

Thybergs

Ärbotten TEL. 320 43

VÄLKOMMEN

Öppettider:

Måndag - fredag 9-19

Lördag: 9-15

Söndag 12-15

Skogsdag vid Lyred

Mellanskog anordnade skogsdag i Lyred, Gunnarskog. Det blev en välbesökt tillställning. Markvärdar var paret Bo och Laila Jakobsson.

Många skogsägare kom för att få information, träffas över en varm korv med bröd och en kopp kaffe kokat på öppen brasa.

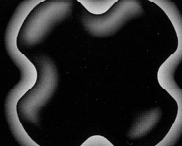
Tema för dagen var bl. a. hur man apterar virket rätt. Intresset var från både självverksamma skogsägare och skogsentreprenörer. Här var Christer Tengelin inbjuden från VMF Qbera för att visa hur det ska gå till. Stig Widin skogsentreprenad fanns också på plats med sin skördare. Skogsägarna fick prova att aptera träd som låg fällda och kvistade i förväg. Vidare gjordes en jämförelse med skördaren som apterade de träd som var aktuella. Här fick vi reda på exakt vad varje stock var värd.

Vidare hölls en presentation av Viktor Johansson, ny skogsskötselplanläggare och ny egen företagare.

Carl-Olof Ingels, Mellanskog informerade om den stora nyttan med digitala skogsskötselplaner samt möjlighet att använda med GPS navigering. Skogsskötselplanen ger ett beslutsunderlag för att sköta sin skog optimalt. Vidare informerade Tommy Grenhage om medlemsnyttan i allmänhet. Många såg ut att trivas denna vackra höstdag.

Carl-Olof Ingels

COOP **EXTRA**

PALMVIKEN

0570-727730

STYCKÅSEN

0570-727630

Hjälper dig att utveckla ditt skogsägande

- * Avverkar och köper ditt virke till Värmlands bästa prislista
- * Planterar och säljer plantor
- * Röjer och gallrar

Med skog och ekonomi i åtanke

Besök oss gärna på vårt kontor, Maskingränd 1, Mosseberg Arvika.
Vi ser fram emot att få träffa dig och bjuder givetvis på kaffe.

Tel: 070-6470154
www.forimp.se
Email: info@forimp.se

